

KOMBINEERITUD JAHIPRAKTILISE LASKMISE REEGLID

1 JAANUAR 2019

tõlge inglise keelest:

<http://www.fitasc.com/uk/content/10>

PUNANE – 2019 aasta muudatus

ORANŽ – 2017-2018 aasta muudatus

Sisukord

Üldine	3
1. VÕISTLUSPAIGA ÜLESEHITUSED	3
1.1 Lasketiir.....	3
1.2 Märgiheitemasinad.....	4
1.3 Märgiheitemasina seaded.....	4
1.4 Märkide lennutrajektoord.....	4
1.4.3 Laskeskeem või märkide laskmise järjekord.....	5
2. HAAVLILASKMISE MÄRGID JA VINTRELVAHARJUTUSE MÄRKLEHED	5
2.1 Mõisted.....	5
2.2 Üksik märk (Jahipraktiline Kaevikrada ja Jahipraktiline Compak®).....	6
2.3 Järjestikune dublettmärk- <i>on report</i> - (Jahipraktiline Compak®).....	6
2.4 Üheaegne dublettmärk – <i>simultaneous (sim)</i> - (Jahipraktiline Compak®).....	6
2.5 “KORRATA” – <i>no bird</i> - käsk (Jahipraktiline Kaevikrada ja Jahipraktiline Compak®).....	6
3. SEERIA LASKMINE	8
3.1 Seeria mõiste.....	8
3.2 Laskurite rühmad/meeskonnad.....	9
3.3 Relva testimine (proovilasud).....	9
3.4 Laskmisasendid.....	9
3.5 Laskekohtade vahetus seerias.....	9
3.6 Märkide laskmise skeemid.....	10
3.7 Ettevalmistusaeg.....	10
3.8 Märkide väljalennutamise päästeaeg.....	11
3.9 Relva algasend.....	11
3.9.2 Jooksev metsliga.....	11
4.1 Relvad.....	12
4.2 Kanderihmad.....	12
4.3 Kaamerad, salvestid.....	12
4.4 Relva või relvaosade vahetamine.....	13
4.5 Relva tõrked.....	13
4.6 Relva laenamine.....	13
4.7 Relva jagamine.....	13
4.8 Viga märgis (vintrelva harjutus).....	13
4.9 Relva kontroll.....	14
4.10 Laskemoon.....	14
5. RIIETUS	14
5.1 Isiklik riietus.....	14
5.2 Võistlusnumbrid.....	14
5.3 Nägemis- ja kuulmiskaitsmed.....	14
6. REEGLITE JÄRGIMINE	15
6.1 Ohutusreeglid.....	15
6.2 Laskmise simuleerimine.....	15
6.3 Laskuri puudumine.....	15
6.4 Protestid.....	15
RAHVUSVAHELISTE VÕISTLUSTE ORGANISEERIMINE	16
7. OSAVÕTT.....	16
8. RAHVUSLIKUD MEESKONNAD NING ÜKSIKLASKURID.....	16
9. ŽÜRII.....	18
10. KORRALDUSKOMITEE (VT KOKKULEPE).....	18
11. VÕISTLUSTE AMETIISIK (VT KOKKULEPE).....	18
12. KOHTUNIKUD JA PUNKTILUGEJAD/MÄRKIJAD.....	19
12.1 Kohtunikud.....	19
12.2 Punktilugejad/märkijad/hindajad.....	20
13. TULEMUSTELEHT (võistlusprotokoll).....	20
13.1 Jahipraktiline Kaevikrada ja Jahipraktiline Compak® laskmine.....	20
13.2 Jahipraktiline Vintrelvaharjutuse laskmine.....	20
14. SANKTSIOONID.....	20
14.1 Karistused.....	20
15. ÜMBERLASKMISED.....	20
15.1 Meeskondlikus arvestuses.....	20
15.2 Individuaalses arvestuses.....	21
16. MÕISTED.....	22
17. SKEEMI NÄIDISED.....	23
17.1 Jahipraktiline Kaevikrada.....	23
LISA 1 – Jahipraktiline Compak® laskerada ja laskekoht.....	24
LISA 2 – Jahipraktilise Vintrelvaharjutuse laskmise asendid.....	25
LISA 3 – Kaevikraja ja Compak® raja laskemärgid.....	26
LISA 4 – Paberist märklehed (ulukisiluetid).....	27
LISA 5 – Jahipraktiline Compak® tulemuste leht.....	28
LISA 6 – Jahipraktiline Kaevikraja tulemuste leht.....	29

Üldine

Käesoleva reeglistiku tõlkimisel on aluseks võetud FITASC Tir Combine De Chasse inglise keelne võistlusreeglite dokument, milles olevad põhimõisted on eesti keelde tõlgitud järgnevalt:

- Game Trench – Jahipraktiline Kaevikraja harjutus (edaspidi Jahipraktiline Kaevikrada),
- Game Compak® - Jahipraktiline Compak-rajaja harjutus (edaspidi Jahipraktiline Compak®),
- Game Rifle – Jahipraktiline vintrelvaharjutus (edaspidi Jahipraktiline vintrelv)

Kombineeritud Jahipraktiline laskevõistlus hõlmab endas haavli- ja kuulilaskmise harjutusi, kus haavlipüssist lastakse lendavaid savimärke ning vintrelvast seisvaid paberist ulukisiluette ning jooksvat metskuldi siluetti.

Kombineeritud Jahipraktiline harjutus on väljatöötatud selleks, et panna proovile laskurite oskused nii lendavate kui seisvate sihtmärkide, nii haavli kui vintrelvaharjutuste laskmises. Savimärkide laskmine toimub lihtsustatud kaevikrajal ja lihtsustatud Compak® rajal ning ulukisiluettide vintrelvast laskmine toimub kuulilasketiirus 100 m kauguselt seisvatele pabermärkidele ning 50 m kauguselt jooksva metskuldi siluetele.

Tingimused ja nõuded, mis antud reeglites välja toodud, on koostatud tiitli- ja rahvusvaheliste võistluste läbiviimiseks ja korraldamiseks.

Iga võistleja, kes võtab osa võistlusest kinnitab, et on lugenud ja järgib käesolevaid reegleid.

1. VÕISTLUSPAIGA ÜLESEHITUSED

1.1 Lasketiir

1.1.1 Jahipraktiline Kaevikrada

Jahipraktilisel Kaevikrajal on viis laskekohta: suurusega 1m x 1m ruudud, asetsevad kõrvuti, üksteisest 2-3 meetri kaugusel (mõõdetakse laskekoha keskmelt) ning 11 meetrit kaugusel heitemasina(te) joonest ehk kaeviku servast.

1.1.2 Jahipraktiline Compak®

Jahipraktilisel Compak® rajal on viis laskekohta: suurusega 1m x 1m ruudud, asetsevad kõrvuti, üksteisest 3-6 meetri kaugusel (mõõdetakse laskekoha keskmest). Laskekohad on asetatud sirgele joonele ja paralleelselt "ülelennu" alast (vt lisa 1). Turvalisuse huvides on igal laskekohal laskenurga piirajad, mis limiteerivad ohutuse tagamiseks vertikaalset, vasakut ja paremat laskmisnurka (vt lisa 1).

Rajal on kuus masinat, mis võivad olla käsitsi juhitavad, pool-automaatsed või automaatsed.

Heitemasinad peavad olema tähistatud tähtedega (A, B, C, D jne.) või numbritega (1, 2, 3, 4, jne.) vasakult paremale ning iga heitemasina asukoht peab olema selgelt märgistatud vastava numbri või tähega tahvilil.

Võistlustel lastakse kaks 25-märgilist seeriat Jahipraktilist Compak®. Ühes seerias kasutatakse ühte üheaegset (*sim*) dubletti ja teises seerias ühte järjestikust dubletti (*on report*) igas laskekohas.

1.1.3 Jahipraktiline Vintrelvaharjutus

Jahipraktilise vintrelvaharjutuse laskmiseks peavad laskepaigad/lasketiirud vastama võistluse toimumiskoha riigis kehtestatud seadustele ja reeglitele. Iga lasketiir peab olema varustatud kaitsevallide, signaalmärkide, kuulipiirajatega jne tagamaks, et lasud toimuksid piiratud laskmistsoonis.

Seisvad sihtmärgid paigutatakse 100 m kaugusele tulejoonest. Sihtmärgid peavad olema kas elektroonilised või ühendatud tagastussüsteemiga. Jooksva metssea siluett liigub 50 m kaugusel asuvas 10 m laskmisavas nii vasakult paremale kui paremalt vasakule. Kiirus fikseeritakse nii, et sihtmärk on avas nähtav mõlemas suunas 2,5 sekundit

1.2 Märgiheitemasinad

Jahipraktilise Kaevikraja laskmine toimub laskepaigas, kus on kas:

- viis heitemasinat,
- või 15 heitemasinat kasutades ainult 6., 7., 8., 9. ja 10. heitemasinat,
- või ainult üks heitemasin koos vertikaalse ja horisontaalse liikumisega.

Jahipraktilise Compak® laskmine toimub kuue heitemasinaga.

1.3 Märgiheitemasina seaded

1.3.1 Jahipraktiline Kaevikrada

Jahipraktilisel Kaevikrajal peavad heitemasinad olema akustilise päästemehhanismiga (elektriline või elektrooniline) selliselt, et kõik laskurid saavad lasta samasid märke erinevas järjekorras teadmata, milline märkiheitemasin viiest märkiheitmasinast märki välja lennutab, kasutades elektroonilist juhtimispuhti või käsitsi päästmist.

1.3.2 Jahipraktiline Compak®

Jahipraktilisel Compak® rajal võivad heitemasinad olla manuaalse, pool-automaatse (juhtimispuhdid), või akustilise päästemehhanismiga.

Manuaalse või pool-automaatse süsteemi kasutamise korral peab märk masinast välja lendama 0-3 sekundi jooksul pärast laskuri märguannet.

Akustilise päästemehhanismi puhul peab märk heitemasinast välja lendama 0,5 sekundi jooksul pärast laskuri märguannet.

1.4 Märkide lennutrajektorid

1.4.1 Jahipraktiline Kaevikrada

Savimärkide laskmiseks kaevikrajal peab olema võimalik muuta lennutrajektore selliselt, et saaks varieerida laskmistingimusi. Savimärgi trajektoripikkus on laskepaiga teljelt 60 m (+/- 5 m), maksimaalse nurgaga 35° (kolmkümmend viis kraadi) vasakule ja paremale. Välja on töötatud kolm ametlikku skeemi vastavate kohanduste tegemiseks (vt punkt 17.1). Tuulevaikuse tingimustes peavad trajektorid vastama reeglitele. Kaugus mõõdetakse kaeviku servast olenemata märki lennusuunast. Kui kaevikus on vaid üks heitemasin koos nurga variatsioonidega, võetakse arvesse vaid nurgad ja kõrgus.

Jahipraktilise Kaevikraja seeria koosneb 25 savimärgist ning igat märki peab olema võimalik lasta kahe padruniga.

1.4.2 Jahipraktiline Compak®

Trajektorid peavad vähemalt ühes punktis lõikuma märkide ülelennualaga, mis on ristkülik mõõtudega 30 x 20 m (vt joonis, lisa 1, ülelennuala).

Trajektorid peavad olema võimalikult mitmekesised: langevad, tõusvad, kaugenevad, lähenevad, jänes jne.

Igat üksikut märki peab olema võimalik, igast laskekohast, lasta kahe padruniga nii, et on tagatud laskurite, kohtunike ja kõikide teiste turvalisus.

Jahipraktilise Compak® rajal on kahte sorti trajektoore:

Kohustuslikud trajektoovid:

- trajektoor vasakult paremale, mis ületab ülelennuala külgi AB ja CD
- trajektoor paremalt vasakule, mis ületab ülelennuala külgi CD ja AB
- eemalduv trajektoor, mis ületab ülelennuala külge BC
- jänes vasakult paremale või paremalt vasakule vähemalt ühel rajal

Vabad trajektoovid:

Need on võisltuse korraldaja poolt määratud ja sõltuvad maastikust.

Heitemasinad võivad üle seatud kahel viisil:

- 1) paigaldatuna laskekohtade ette
- 2) kõrgele asetatuna laskekohtade taha

1.4.3 Laskeskeem või märkide laskmise järjekord

Laskeskeemid on iga laskekoha ees nii, et need oleksid laskjale hästi näha.

Märkide laskmise järjekorra võib radade ülespanija vabalt valida.

2. HAAVLILASKMISE MÄRGID JA VINTRELVAHARJUTUSE MÄRKLEHED

2.1 Mõisted

2.1.1 Üksik savimärk (Jahipraktiline Kaevikrada ja Jahipraktiline Compak®)

Üksik savimärk päästetakse laskuri märguande peale kooskõlas antud reeglitega ning valitud skeemiga.

2.1.2 Järjestikune dublettmärk - *on report* - (Jahipraktiline Compak®)

Kaks savimärki heidetakse ühest või kahest heitemasinast. Esimese märgi tellib/küsib laskur, teine heidetakse esimese märgi pihta sooritatud lasu järel 0-3 sekundi jooksul, millele lisandub aeg märgi nähtavale ilmumiseks.

Märkide näitamisel eraldi järjestikuseid dublette ei näidata. Dubletis võib kasutada ainult selliseid märke, mida on varem kasutatud üksikute märkide puhul. Ühte märki võib lasta kahe padrunita.

2.1.3 Üheaegne dublettmärk – *simultaneous (sim)* - (Jahipraktiline Compak®)

Kaks savimärki heidetakse üheaegselt ühest või kahest erinevast heitemasinast laskuri märguande peale. Märke võib lasta mistahes järjekorras. Ühe märgi tabamiseks võib kasutada kahte padrunit. Üheaegseid dublettmärke näidatakse eraldi märkide näitamisel.

Igast laskekohast lastakse kolm üksikut märki ja üks dublett, kas siis järjestikune dublett või üheaegne dublett (vt peatükk 17.2).

2.1.4 Märklehed (Jahipraktiline Vintrelvaharjutus)

Jahipraktilise Vintrelva laskmisel kasutatakse nelja uluksilueti märki (DVJ), mida lastakse 100 m kauguselt. Märgid asetatakse vähemalt 1 m kaugusele üksteisest. Jooksva metssea puhul kasutatakse kahe peaga standard DVJ märki (vt. lisa 4 – märklehed).

Kasutada võib vahetatavaid märgi südamikke, milles on vähemalt ringid 10, 9, ja 8. Märgi südamiku vahetamise juures peab alati viibima ka kohtunik. Iga lask väljapoole südamikku aga punktialasse, lisatakse punktidele. Südamikule tuleb kirjutada lasud, koos tulemusega, mis läksid väljapoole südamikku. Siis tuleb need lasud taaskasutataval märgi osal kinni katta.

Kui kasutatakse vahetatavaid südamikke, tuleb neid kasutada kõikide märkide puhul ja kõikide võistlejate puhul ühtemoodi.

2.2 Üksik märk (Jahipraktiline Kaevikrada ja Jahipraktiline Compak®)

Võistlustel on lubatud erinevat tüüpi savimärgid. Märkide värv peab olema valitud nii, et nad oleksid ümbritseva maastiku taustal võimalikult selgelt nähtavad.

2.2.1 Savimärk loetakse „tabatud“:

„Tabatud“ (*one/good*) on märk, mis on reeglite kohaselt välja heidetud, laskur on seda lasknud ning sellest eraldub vähemalt üks nähtav kild või märk puruneb. Sama kehtib ka savist tolumärkide kohta. Ühte märki võib lasta kahe padrunita. Kohtunik peab andma korralduse „KORRATA“ (*no bird*), kui mõlemad lasud on lastud üheaegselt.

2.2.2 Savimärk loetakse „mööda“:

Märk loetakse „mööda“ (*zero*), kui see päästeti ning lask sooritati vastavalt kõikidele reeglitele, kuid märki ei tabatud ja ühtegi silmaga nähtavat kildu ei eraldunud.

Otsuse „mööda“ peab kohtunik teatama kõva häälega ja arusaadavalt, või kasutama selleks muid vahendeid, mis oleksid kuuldavad laskuritele, nii et neil oleks võimalik esitada protest koheselt kui selleks on põhjust.

2.3 Järjestikune dublettmärk- on report - (Jahipraktiline Compak®)

2.3.1 Tabatud/tabatud dublett:

Tabatud/tabatud dubletiks loetakse, kui kaks savimärki on päästetud ning laskur on tabanud nad vastavuses punktiga 2.2.1. Kui mõlemad märgid purunevad ühe lasuga, loetakse mõlemad „tabatud“.

2.3.2 Tabatud/mööda, mööda/tabatud ja mööda/mööda dubletid:

Otsuse „mööda“ peab kohtunik teatama kõva häälega ja arusaadavalt, või kasutama selleks muid vahendeid, mis oleksid kuuldavad laskuritele, nii et neil oleks võimalik esitada protest koheselt kui selleks on põhjust.

Kui laskur ei lase järjestikkuse dubleti puhul teist savimärki, arvestatakse esimese märgi tulemus ning teine loetakse „mööda“. Kui laskur ei lase esimest märki, kuna ta ei näinud seda (või ilmus üllatusena), loetakse dublett märk „mööda“ ja „korrata“. Kuna teist märki ei saa päästa enne kui lask on tehtud, korratakse dubletti nii kaua kuni teise märgi tulemus on selge. Kui laskur laseb dubletis mõlemad lasud esimese märgi pihta, läheb esimese märgi tulemus kirja ning märk, mida ei lastud loetakse „mööda“.

2.4 Üheaegne dublettmärk – simultaneous (sim) - (Jahipraktiline Compak®)

2.4.1 Tabatud/tabatud dublett:

Tabatud/tabatud dublett loetakse siis, kuid kaks märki on päästetud ning laskur on lasknud mõlemat märki vastavalt punktile 2.2.1. Kui mõlemad märgid purustatakse ühe lasuga, loetakse mõlemad „tabatud“.

2.4.2 Tabatud/mööda, mööda/tabatud ja mööda/mööda dubletid

Otsuse „mööda“ peab kohtunik teatama kõva häälega ja arusaadavalt, või kasutama selleks muid vahendeid, mis oleksid kuuldavad laskuritele, nii et neil oleks võimalik esitada protest koheselt kui selleks on põhjust.

Kui laskur ei lase dubletti ilma mõjuva põhjuseta, loetakse mõlemad märgid „mööda“.

Laskur võib lasta mõlemad lasud ühe märgi pihta. Sul juhul arvestatakse lastud märgi tulemus ning märk, mida ei lastud, loetakse „mööda“.

2.5 „KORRATA“ – no bird - käsk (Jahipraktiline Kaevikrada ja Jahipraktiline Compak®)

Igat märki tuleb lasta, aga kui kohtuniku arvates ei ole märki korrektselt/tavapäraselt päästetud, trajektoor on vale või võistlejat on häiritud, on tal õigus otsustada ja teatavaks teha „KORRATA“ käsk ning märk päästetakse uuesti.

2.5.1 "KORRATA" relva või laskemoona tõttu

Põhjus	Probleem	Tegevus
Mõlemad laengud tulistatakse üheaegselt	Üksiku märgi puhul (*)	KORRATA heidetakse uus märk
	Järjestikuse dublettmärgi esimese märgi puhul	KORRATA heidetakse uus Dublettmärk
	Üheaegse (<i>sim</i>) dublettmärgi puhul	KORRATA heidetakse uus dublettmärk
	Viivitusega (<i>rafale</i>) dublettmärgi puhul	KORRATA heidetakse uus dublettmärk
Esimese padruni tõrge	Üksiku märgi puhul (*)	KORRATA heidetakse uus märk
	Järjestikuse dublettmärgi puhul	KORRATA heidetakse uus dublettmärk
	Üheaegse dublettmärgi puhul	KORRATA heidetakse uus dublettmärk
	Viivitusega dublettmärgi puhul	KORRATA heidetakse uus dublettmärk
Teise padruni tõrge	Üksiku märgi puhul (*)	KORRATA heidetakse uus märk. Selle võib purustada vaid teise lasuga ning loetakse „mööda“, kui purustatakse esimese lasuga.
	Järjestikuse dublettmärgi puhul	KORRATA heidetakse uus dublettmärk. Kehtib esimese lasu tulemus.
	Üheaegse dublettmärgi puhul	KORRATA heidetakse uus dublettmärk
	Viivitusega dublettmärgi puhul	KORRATA heidetakse uus dublettmärk

(*) kehtib ka Jahipraktiline Kaevikraja laskmise korral

2.5.2 «KORRATA» märkide tõttu

Allolev tabel kehtib järgmistel juhtudel:

- Masinast heidetakse purunenud märk;
- Märk heidetakse valest heitemasinast;
- Märk on valet värvi, suurust, tüüpi;
- Samal laskekohal lennutatakse välja kaks märki;
- Märki trajektoori loetakse kohtuniku poolt valeks;
- Märk heidetakse hiljem kui 3 sekundit pärast laskuri hõiget;
- Laskur ei ole märki küsinud;
- Kohtunik leiab, et laskurit on häiritud;
- Kohtunik ei suuda määratleda, kas laskemärki on tabatud.

Probleem	Tegevus
Üksiku märgi puhul (*)	KORRATA heidetakse uus märk
Jänese puhul, mis puruneb pärast esimese lasu mittetabamist ja enne teise lasu sooritamist	KORRATA heidetakse uus jänes. Selle võib purustada vaid teise lasuga ja loetakse "mööda", kui purustatakse esimese lasuga.
Järjestikkuse dublettmärgi esimese märgi puhul	KORRATA heidetakse uus dublettmärk
Järjestikune dublett, juhul kui esimene märk (või selle osad) purustavad dubleti teise märgi enne, kui laskur sooritab oma teise lasu.	KORRATA heidetakse uus dublettmärk. Kehtib esimese lasu tulemus.
Teine märk järjestikusest dubletist.	KORRATA heidetakse uus dublettmärk. Kehtib esimese lasu tulemus.
Üheaegse dublettmärgi teise märgi puhul	KORRATA heidetakse uus dublettmärk
Viivitusega dublettmärgi puhul	KORRATA heidetakse uus dublettmärk

(*) kehtib ka Jahipraktiline Kaevikraja laskmise korral

2.5.3 Halvad ilmaolud

Halvad ilmaolud ei saa olla käsu „KORRATA“ põhjuseks.

Kõikidel teistel juhtudel, kui märgid purunevad, loetakse nad „tabatud“ ja kõik tabamata märgid loetakse „mööda“.

Mingil juhul ei lasta märki, kui kohtunik on selgelt teatanud „korrata“.

3. SEERIA LASKMINE

3.1 Seeria mõiste

3.1.1 Jahipraktiline Kaevikrada ja Jahipraktiline Compak® laskmine

Jahipraktiline Kaevikrada ja Jahipraktiline Compak® seeria koosneb 25 savimärgi laskmisest.

3.1.2 Jahipraktiline Vintrelvaharjutuse laskmine

Jahipraktiline Vintrelvast laskmise seeria koosneb neljast seeriast (iga 5 minutit), kus lastakse 5 üksikut lasku neljast märklauast ühe pihta.

Jooksva sea märki lastakse 3 korda vasakult paremale ja kaks korda paremalt vasakule või 3 korda paremalt vasakule ja 2 korda vasakult paremale. Selle valiku teeb laskja.

3.2 Laskurite rühmad/meeskonnad

Laskurite rühmad koosnevad kuuest (6) laskurist kõikides harjutustes.

3.3 Relva testimine (proovilasud)

3.3.1 Jahipraktiline Kaevikrada ja Jahipraktiline Compak® laskmine

Laskur võib soovi korral oma jahipüssi testida spetsiaalselt selle jaoks määratud kohas, mis on võistluste organiseerija poolt testlaskudeks ette nähtud ja vastab ohutusnõuetele.

3.3.2 Jahipraktiline Vintrelvaharjutuse laskmine

Laskur võib soovi korral oma vintraudset jahirelva testida spetsiaalselt selle jaoks määratud kohas, mis on võistluste organiseerija poolt testlaskudeks ette nähtud ja vastab ohutusnõuetele.

3.3 Laskeasend

3.4.1 Jahipraktiline Kaevikrada ja Jahipraktiline Compak® laskmine

Laskmine toimub püstiasendis selleks ettenähtud laskekohal. Laskurid peavad seisma nii, et jalad asetsevad laskekoha piirides.

3.4.2 Jahipraktiline Vintrelvaharjutuse laskmine

Laskeasend oleneb sihtmärgist (vt lisa 2):

1. Metskitse siluetti (*deer*) lastakse püstisest asendist, nii et relv asetseb kinnise posti ühel poolel ja võib toetuda postile.
2. Istuvat rebase siluetti (*sitting fox*) lastakse kõhuli, lamavast asendis, 2 kätt toetumas küünarnukkidel maha. Käsivars, mis toetab vintrelva laadi (esimest osa), peab toetuma ainult küünarnukile.
3. Mägikitse siluetti (*chamois*) lastakse püstisest asendist, relv toetumas vabalt seisvale tokile. Tokk peab olema järgnevate mõõtudega: 2m pikk ja 30 mm läbimõõduga. Tokk peab toetuma maapinnale, aga sellel ei tohi olla ühtegi lisa toetuspunkti (näiteks vastu mõnda serva)
4. Metskuldi (*boar*) siluetti lastakse püstisest asendist, käsi sirge või kõverdunud. Relva ei tohi toetada tugelele.

3.5 Laskekohtade vahetus seerias

3.5.1 Jahipraktiline Kaevikrada ja Jahipraktiline Compak® laskmine

Laskmisega alustamisel peavad viis võistlejat igaüks oma laskekohas valmis olema. Kuues laskur läheb esimese laskekoha taha ootekohta ning olema valmis asuma võistleja 1 asemele pärast viimase poolt laskekohalt lahkumist. Laskur 1 ei tohi enne relva laadida, kuni kohtunik on talle andnud loa laskmisega alustada. Teised laskurid ei tohi oma laetud relvi kokku murda või sulgeda enne, kui eelmine laskur on lasknud oma märgi(d). Kõigil juhtudel tohib relvi laadida ainult siis, kui relv on suunatud laskmistsooni.

Kui võistleja on valmis laskmist alustama, annab ta lühikese käsklusega („pull“, „anna“ jne.) märku märgi päästmiseks. Pärast laskmist peab iga võistleja ootama kuni eelmine laskur on lõpetanud, enne kui asub tema kohale.

Laskmise järgselt ei tohi laskurid laskekohal ümber pöörata enne kui on avanud ja tühjaks laadinud oma relva. Kui rajapersonal on laskmiskohtade eest, tuleb relvad lahti murda ja tühjaks laadida.

Pärast viiendal laskekohal laskmist peavad laskurid oma relvad **avama ja tühjaks laadima** ning minema otsekohe esimese laskekoha taha olevale ootekohale. Pärast viimase märgi laskmist seerias, peavad kõik laskurid püsima oma kohtadel seni, kuni viimane laskur on lõpetanud ning kohtunik on teatanud „seeria lõppenud“ (*shoot over*).

3.5.2 Jahipraktiline Vintrelvaharjutuse laskmine

Pärast viie lasu laskmist ulukisiluetele, peab iga laskur jääma oma positsioonile laskepaigas, kuni teised laskurid rühmas on lõpetanud oma viielasulise seeria laskmise oma märkidele.

3.6 Märkide laskmise skeemid

3.6.1 Jahipraktiline Kaevikrada ja Jahipraktiline Compak® laskmine

Igale meeskonnale peab näitama märkide lennutrajektoore vastavalt heitemasinade järjekorrale vasakult paremale. Kui laskmine on seeria jooksul tehnilistel põhjustel rohkem kui kümme minutit häiritud, peab märkide lennutrajektoore meeskonnale uuesti näitama.

Mingil juhul ei tohi relva testlaske teha rajal.

Enne iga Jahipraktilise Kaevikraja seeriat, peab kohtunik teatama märkide välja lennutamist korraldavale isikule (päästjale) selgelt ja valjult meeskonna kohal olevate laskurite arvu, nii et kaevikraja süsteemi saaks seadistada vastavale numbrile (kuus, viis, neli, või kolm laskurit). Kui laskmine algab ilma, et päästja oleks saanud seadistada kaevikraja süsteemi korrektselt vastavalt laskurite arvule rühmas, ei saa kõik laskurid neile ettenähtud savimärke. Kui selgub, et süsteem ei ole seadustatud õigele laskjate arvule, peab kohtunik **koheselt peatama laskmise**. Loeb juba lastud märkide tulemus ning kohtunik asetab loenduri vastavale numbrile, nii palju kui on laskureid kohal (kuus, viis, neli, või kolm) ning laskmine jätkub kohas, kus see katkestati.

Jahipraktiline Compak® raja laskmise skeemid peavad olema paigutatud loetavalt iga laskuri ette ning kõikide laskekohtade menüü peab olema kuvatud suurte tähtedega (nähtav kohtunikule ning päästjale) laskekohtade 3 (kolm) ja 4 (neli) vahel.

3.6.2 Jahipraktiline Vintrelvaharjutuse laskmine

Olenevalt laskepaigast lastakse esimese harjutusena metskitse siluetti (*deer*), seejärel istuva rebase siluetti (*sitting fox*), seejärel mägikitse siluetti (*chamois*) ning neljandana seisva või liikuva metskuldi siluetti (*boar*).

3.7 Ettevalmistusaeg

3.7.1 Jahipraktiline Kaevikrada ja Jahipraktiline Compak® laskmine

Laskurid peavad olema valmis laskma kohe kui nad välja kustutakse ning neil peab olema kaasas kogu vajalik varustus ning laskemoon, et lasta terve 25-märgine seeria 25 minutiga. Igale laskurile antakse **10 sekundit** pärast eelmist lasku, et küsida järgmine märk. Kui laskur ei küsi selle aja jooksul märki, teeb kohtunik hoiatuse ning siis antakse veel 10 sekundit. Kui laskur ka selle aja jooksul märki ei küsi, loetakse lask „mööda“.

Laskmine toimub katkestusteta, v.a need, mis on programmis plaanipärased, või leiavad aset tehnilistel põhjustel. Äärmuslikel juhtudel, nagu lühiajaline äkiline vihmahoog või torm, võib kohtunik laskmise katkestada. Sellest peab teavitama žüriid.

3.7.2 Jahipraktiline Vintrelvaharjutuse laskmine

Laskurid peavad olema valmis laskma kohe kui neid kustutakse ning neil peab olema kogu vajalik varustus ning laskemoon, et lasta nelja märgiga seeria 30 (kolmekümne) minuti jooksul.

Pärast kohtuniku käsklust „laskmine lõpetada“ (*cease firing*) ei tohi teha ühtegi lasku. Kui laskur siiski pärast seda käsklust laskmist jätkab, järgneb esimesele lasule hoiatus. Teise lasu järel kustutatakse võistleja märklehelt parim tulemus. Kolmanda lasu järel tuleb laskuril tiirust lahkuda.

Kohtunik peab selgelt teatama, kui laskmise lõpuni on jäänud 1 minut.

3.8 Märkide väljalennutamise päästeaeg

3.8.1 Jahipraktiline Kaevikrada ja Jahipraktiline Compak® laskmine

Pärast laskuripoolset märki küsimist, peab kaevikrajal masin heitma märki välja koheselt ning Compak® rajal kolme (3) sekundi jooksul.

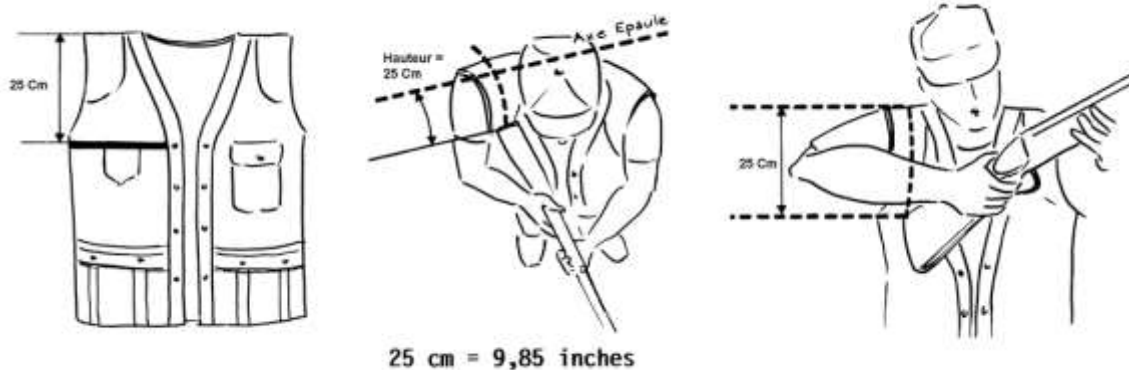
3.8.2 Jahipraktiline Vintrelvaharjutuse laskmine

Jooksev metssiga peab nähtavusse ilmuma kolme (3) sekundi jooksul pärast laskuri poolset märki küsimist.

3.9 Relva algasend

3.9.1 Jahipraktiline Kaevikrada ja Jahipraktiline Compak® laskmine

Lähteasendis peab laskur seisma mõlema jalaga maapinnale märgitud laskekoha piirides kusjuures relva lae kand (lae ülemine nurk) peab puudutama keha allpool vestile märgitud horisontaalset joont. See joon märgitakse horisontaalselt 25 cm kujutletavast õla telgjoonest allapoole (vt joonis). Laskurid peavad säilitama lähteasendi kuni laskemärk on päästetud ning nähtavale ilmunud. Laskurid ei tohi relva õlga/palge tõsta enne kuni märk ilmub nähtavale. Laskurid peavad kõikide märkide puhul lasu sooritama õlast, ka jäneseid.

Järjestikkuse dubleti, üheaegse dubleti ning viivitusega dubleti korral võivad laskurid esimese ning teise märki vahel hoida püssi nii nagu ise soovivad. Lasu võib sooritada aga ainult õlast.

Kui laskur võtab haavilaskmise harjutuste (Compak® või kaevikrada) lubamatu asendi (ei ole vastavuses peatükiga 3.9) või kui relv tõstetakse õlga enne kui märk nähtavale on ilmunud, saab laskur hoiatuse (kollane kaart).

Kui sama kordub samas laskekohas pärast esimest hoiatust, karistatakse laskurit punase kaardiga, mis tähendab:

- „mööda“ üksiku märki puhul
- „mööda“ ja „korrata“ järjestikkuse dubleti puhul
- „mööda“ ja „mööda“ üheaegse dubleti puhul

3.9.2 Jooksev metssiga

Märki oodatus peab relv olema 25 cm joone all, nii nagu kirjeldatud peatükis 3.9.1. Õlga võib relva panna märki küsimise järel. Laskma peab õlast.

4. RELVAD JA LASKEMOON

4.1 Relvad

Relvad peavad vastama nende käitlemist reguleerivate õigusaktide nõuetele. Neid peab olema võimalik kaubandusvõrgust soetada ja need ei tohi olla ei osaliselt ega täielikult ümber tehtud (modifitseeritud).

4.1.1 Haavlipüssid

Lubatud on kõik siledaraudsed jahipüssid kaliibriga kuni 12 ja relvaraua pikkusega vähemalt 66 cm (26 tolli), välja avatud:

- Pumppüssid;
- Poolautomaat relvad ilma juhtiva süsteemita tühjade kestade väljaheitmiseks;
- Relvad, mis on vabastava päästikuga.

Poolautomaat relvad on lubatud, kuid neid võib laadida **maksimaalselt kahe padrunita**.

Poolautomaat peab olema laadimata iga laskekoha vahetuse ajal.

Ühelegi laskurile, kes kasutab relva, mis on alla 12 kaliibri, ei anta eelist.

4.1.2 Vintrelvad

Lubatud on standardsed vintrelvad, mis vastavad võistlusi korraldava riigi seadustele. Relv ei tohi kaaluda rohkem kui 5000 grammi (relva kaalutakse koos optika, luku, magasiniga ning kõikide muude lubatud lisadega), relva minimaalne kaliiber on 22 Hornet. **Lubatud on kasutada lisaraskuseid relva torul, aga neid peab kasutama kogu võistluse jooksul ning nende asend peab olema fikseeritud. Lisaraskused peavad olema korralikult paigaldatud, ohutud ja need ei tohi olla reguleeritavad. Pärast esimest laskeringi paigaldatakse üle raskuse ja relvatoru kleeps/pitser. Neid ei tohi ära võtta või kahjustada. Rikutud pitseriga relvaga laskur kõrvaldatakse võistluselt.** Lubatud on kasutada lisaraskuseid Lubatud on kasutada kiirpäästikut.

Lubatud ei ole kasutada relvi, millele on lisatud tugijalad, suudmekompensaatorid, lisaraskused ja toed või mürasummutid. Reguleeritavad laed/kabad ning pöidlaauguga laed on lubatud. **Rihveldatud rauad on lubatud juhul, kui need on vastava mudeli tavavarustuses ning neid ei ole kuidagi modifitseeritud.** Kabaraudade kasutamine ja raampüssid on keelatud. Seenekujuline laad on keelatud. Relvaraua augustamine ei ole lubatud ja kasutada tohib vaid ühest osast koosnevat rauda.

Vintrelva maksimaalne lubatud pikkus on 125 cm.

Iselaadivaid ja poolautomaatrelvi tohib kasutada vaid ühe lasu kaupa laadides. Kõiki tulemusi sõltumata laskuri poolt kasutatud kaliibrist kontrollitakse 8 mm kaliibriga.

Optika suurendus on vaba.

Igat relva kontrollitakse (pikkus ja kaal) vahetult pärast seeria laskmist tiirus. Vastav kaal on võistlejatele kättesaadav ka treeningpäevadel.

4.2 Kanderihmad

Kanderihmad on keelatud kõikidel relvadel.

4.3 Kaamerad, salvestid

Relvale paigaldatavad kaamerad ja salvestid on keelatud kõikidel relvadel.

4.4 Relva või relvaosade vahetamine

Sama seeria käigus on keelatud osaline või täielik relva osade vahetamine, sh tsokid ning püssirauad. Vahetusi ei ole lubatud teha ka üksikmärkide ja dublettide vahel. Vintrelvadel ei ole optika vahetus võistluse käigus lubatud.

4.5 Relva tõrked

Relva või padruni tõrke korral (olenemata põhjusest), peab laskur jääma oma kohale, suunama lahti murdmata relva laskeala poole ega tohi puudutada kaitseriivi enne, kui kohtunik on relva üle kontrollinud.

Kui laskur relva või padruni tõrke korral avab relva või puudutab kaitseriivi ilma kohtuniku loata, loetakse märk (märgid) „mööda“.

Relvatõrkeks loetakse juhte kui:

- relvaga ei ole võimalik lasta täiesti turvaliselt;
- toimub padrunitõrge;
- tühi padrun ei välju mehhaanilise probleemi tõttu pool-automaat relva puhul;
- üheagne lask mõlemast rauast korraga.

Kahe relva või padruni tõrke korral samas seerias võib laskur märki korrata (ei arvestata relva vahetust). Kolmanda ja iga järgneva tõrke korral loetakse märk „mööda“.

Relva tõrkeks ei loeta ning tulemus märgitakse „mööda“:

- relva valesti käsitlemine laskuri poolt;
- relv ei olnud laetud või oli laetud tühjade padrunitega;
- relv on kaitseriivistatud.

Vääramatu jõu (*force majeure*) juhtumite korral võib laskur kohtuniku loal jätta oma seeria pooleli ning lõpetada selle kohtuniku või žürii poolt määratud ajal.

4.6 Relva laenamine

Kui kohtunik otsustab, et tõrge ei tulene laskurist ning relva pole võimalik parandada kiirelt, võib laskur kasutada teist relva kohtuniku loaga tingimusel, et laskur saab relva kolme minuti jooksul pärast seda kui relv loetakse mitte töökorras olevaks.

4.7 Relva jagamine

Sama meeskonna kaks laskurit ei tohi kasutada ühte ja sama relva.

4.8 Viga märklauas (vintrelva harjutus)

Juhul kui üks laskur laseb kuus lasku samasse märki, arvestatakse viit kõige halvemat lasku ja parima lasu tulemus kustutatakse.

Juhul kui laskur A laseb oma naabri B märki, ei ole laskuril A siiski õigus tulistada rohkem kui 5 lasku ning arvesse lähevad ainult need neli lasku, mis on tema enda märgis.

Selleks, et hinnata laskuri B tulemust (tal on nüüd 6 lasku märgis) toimitakse järgmiselt:

Kui on võimalik eristada laskuri A poolt tulistatud lask (erinev kuuli läbimõõt ja seega ka erinev augu läbimõõt) kustutatakse selle lasu tulemus.

Kui ei ole võimalik eristada laskuri A poolt tulistatud lasku (augul on sama läbimõõt), arvestatakse laskuri B tulemuseks viis kõige paremat lasku ja kõige halvema lasu tulemus kustutatakse.

4.9 Relva kontroll

Laskuril on õigus teha kontroll-laske kogu võistluse jooksul. Välja arvatud siis, kui ta sooritab oma võistluslaskimist. Selleks võimaldab võistluste korraldaja relva testimiseks mõeldud eraldi 100 m-se laskeraja. Kogu võistluste aja vastutab võistleja oma relva ja laskemoona eest. Võistluspäevadel ei ole lubatud harjutada radadel, millel toimub võistlus.

4.10 Laskemoon

Haavilaskmises on lubatud kasutada ainult tehases toodetud laskemoona. Rangelt on keelatud kasutada dispersantmeetodil erineva diameetri, kuju või kvaliteediga haavlitega laetud laskemoona. Musta püssirohuga laetud, trasseerivate laengutega ning ise laetud padrunit kasutamine on keelatud. Žürii palvel võib kohtunik võtta kaks padrunit ühe või enama laskuri relvast või vintrelvast selleks, et žürii saaks kontrollida kas reegleid järgitakse.

Vintrelvaharjutuses puhul on iselaetud laskemoon lubatud.

4.10.1 Haavliharjutused

Kasutada võib ainult haavlipüssi moona kaliibriga 12/70 või väiksem. Haavilaeng ei tohi ületada 28 gr (+ 0,5 gr ehk +2%). Haavel peab olema ümmargune ja diameetriga 2,0 kuni 2,5 mm (lubatud on +/- 0,1 mm).

5. RIETUS

5.1 Isiklik riietus

Võistlusel osaleja peab saabuma laskepaika jahiriietuses, mis on tavaks tema riigile (laskevest). Särkidel peavad olema vähemalt lühikesed varrukad. Särk võib olla kas kraega või ilma, kuid vähemalt sirge kaelusega t-särk või sviiter. Keelatud on ilmuda laskma laskevestiga paljal ülakehal. Turvalisuse huvides on keelatud laskmine sandaalides. Laskur peab nimetatud tingimustest kinni pidama, et saaks osaleda võistlustel.

Haavliharjutustes on laskmiskindad lubatud. Vintrelvast laskmisel on kindad keelatud.

Riietusaksessuaaride, nagu patjade, toetavate laskurikuubede ja rihmade (spetsiaalne laskmisriietus) kasutamine on keelatud.

Avatseremoonial peavad laskuril olema pikad püksid.

5.2 Võistlusnumbrid

Laskuri number peab olema kinnitatud ülaseljale õlgade ja puusade vahele ja nähtav täissuuruses. Kui laskur ei kannu täissuuruses numbrit, peab ta lahkuma lasketiirust koheselt ning žürii otsuse kohaselt võib järgneda võistluselt kõrvaldamine.

5.3 Nägemis- ja kuulmiskaitsmed

Kuulmiskaitsmed on kohustuslikud kõikidele (laskurid, kohtunikud, personal, pealtvaatajad...) kõikide laskeharjutuste puhul.

Kaitseprillid on kohustuslikud kõikidele (laskurid, kohtunikud, personal, pealtvaatajad...) haavilaskmise harjutuste puhul.

5.4 Karistused

Laskureid, kes rikuvad reegleid, mis on kirjeldatud lõikudes 4.2-4.7, 4.10, 5.1, 5.2 ja 5.3, karistatakse punktide kaotusega vastavalt žürii otsusele.

Kui žüriil on alust arvata, et rikkumine on toimunud pettuse eesmärgil loetakse kogu seeria punktid nulliks.

6. REEGLITE JÄRGIMINE

6.1 Ohutusreeglid

Kõiki, ka laadimata relvi, peab käsitsema ettevaatlikult ning laskuri täielikul vastutusel. Vintrelvi tuleb kanda lukk avatult ning vinnastamata ja laadimata. Fikseeritud püssitorudega relvade (poolautomaatsed, ümberlaadimissüsteemidega, "Darne" süsteem, jne) padrunisalv peab olema avatud ja relvatoru on suunatud üles või alla.

Kui laskur oma relva ei kasuta, peab ta asetama selle vertikaalselt relvapüramiidi või hoidma seda mõnes teises lubatud kohas.

Keelatud on ilma loata puudutada teise laskuri relva.

Kui laskur käsitleb laetud relva ilma, et kohtunik oleks andnud käsu: alustada laskmist, või pärast laskmise lõpetamise käsku kohtuniku poolt, võib laskurit karistada **hoiatusega** ning kui see kordub võidakse laskur võistluselt kõrvaldada.

Juhul kui laskmine katkestatakse, peab laskur avama koheselt oma relva ning ei tohi seda sulgeda või laadida enne kui laskmine kohtunik on andnud loa laskmise jätkamiseks.

Laskurid ja teised laskeraja juures/läheduses olevad isikud peavad võistlustel kasutama kuulmiskaitsmeid või muid sobivaid müravastaseid kaitsmeid.

6.2 Laskmise simuleerimine

Keelatud on simuleerida ehk padrunita proovilaskmist teha laskekohal või väljaspool laskmiskohta.

Keelatud on simuleerida laskmist teise rühma laskuri märkide pihta. Keelatud on sihtida või ettekavatsetult tulistada elusloomi või linde. Laskureid võib karistada iga kogemata sooritatud lasu eest.

6.3 Laskuri puudumine

Kui laskur ei ole laskekohale ilmunud enne tema meeskonna poolt seeria alustamist (esimese lasu sooritamine) ja pärast seda, kui teda on kutsutud kolm (3) korda, **karistatakse teda seeria kaotamisega (25 märgi või 20 padruniga)**.

Kui laskur ei ilmu võistlustele või ta lahkub võistluselt, ilma et oleks andnud žüriile mõjuva põhjuse, loetakse tema käitumist ebasportlikuks. Distsiplinaarkomitee määrab karistuse antud laskurile järgmisel koosolekul.

6.4 Protestid

Kui laskur kohtuniku otsusega lasu tulemuse osas ei nõustu, peab ta esitama oma vastuväite viivitamatult laskekohal, tõstes üles käe ja lausudes „protest“ või „apellatsioon“. Kohtunik peab laskmise katkestama ja peale abikohtunikega arutamist teatama oma lõpliku otsuse. Mitte mingil juhul ei ole lubatud korjata üles savimärki, et kontrollida, kas see sai tabamuse või mitte. Rühma/meeskonna laskjatel ei ole õigus sekkuda kohtuniku otsusesse, või avaldada arvamust. Laskuritel on õigus kaevata žüriile, et protestida kohtuniku otsuse peale. Kõik protestid tuleb esitada kirjalikult ning esitada koos deposiidiga, mille suuruse määrab žürii enne võistlust. Deposiit tagastatakse laskurile, kui žürii otsustab, et protest oli põhjendatud. Sel juhul võib žürii juhendada kohtunikku edasiste sarnaste otsuste vastuvõtmise osas, määrata uue kohtuniku või muuta kohtuniku otsust. Proteste ei või esitada kohtunike otsuse peale alljärgnevatel juhtudel:

Jahipraktiline Kaevikrada ja Jahipraktiline Compak laskmine:

- lask loetakse tabatud või mööda;
- trajektoor loetakse korrektne või antakse käsklus „korrata“;
- savimärk on päästetud reeglitele vastaval ajaperioodil.

Jahipraktiline Vintrelvaharjutuse laskmine:

- lasu hinnang 10, 9 või ... mööda.

RAHVUSVAHELISTE VÕISTLUSTE ORGANISEERIMINE

7. OSAVÕTT

Võistlustelt on lubatud osa võtta Fitasc'isse kuuluvate rahvuslike alaliitude liikmetel. Laskurid peavad omama sama riigi kodakondsust, mille alaliitu nad esindavad.

Iga laskur peab omama tsiviilvastutuse kindlustust.

Laskurite nimed ning nende asendajad peavad olema avalikustatud vähemalt neli nädalat enne võistluse algust. Võistluses osalemiseks peavad laskurid nõustuma reeglitega ning loobuma kõikidest seaduslikest vaidlustest.

8. RAHVUSLIKUD MEESKONNAD NING ÜKSIKLASKURID

Rahvuslik alaliit võib esitada riiki esindava meeskonna, mis koosneb kuuest laskurist. Vaid viie parima laskuri tulemus loeb meeskondlikus arvestuses. Kui rahvuslik alaliit esitab vaid viis laskurit meeskonda, loeb kõigi viie tulemus. Kui esitatakse vähem kui viis laskurit, loetakse nad kõik üksiklaskuriteks.

Üksiklaskurite arv on vaba.

Meeskond peab alustama igat seeriat koos samast kohast. Meeskondade alustamine loositakse suvaliselt korraldaja poolt ühe või enama volitatud žüriiliikme järelevalve all.

Iga rahvusvaheline spordiliit saadab korraldajale meeskonna juhi (*Team Leader*) kontaktid (nimi, telefoninumber).

Kõik osalejad peavad osa võtma mõlemat tüüpi harjutusest:

- haavlipüss: 50 Jahipraktiline Compak® laskmise märki ning 50 Jahipraktiline Kaevikraja laskmismärki;
- vintrelv: 40 lasku (2x20), st viis lasku paberuluki märgi kohta (metskits, istuv rebane, mägilamma ning metskult või jooksev metskult).

Punktide arv:

- haavlipüss: 400 punkti (100 4-punktilist savimärki);
- vintrelv: 400 punkti (40 10-punktilist lasku siluetti);
- individuaalne maksimumtulemus: 800 punkti;
- meeskondlik maksimumtulemus: 4000 punkti.

Iga rahvusliku meeskonna liige võistleb ka individuaalarvestuses. Meeskondlikus arvestuses võetakse arvesse ainult 5 parima laskuri lõpptulemust.

Open kategooria (meeskond ja üksiklaskurid) võitja saab ka Kombineeritud Jahipraktilise laskmise Euroopa- või maailmameistri tiitli.

Välja antakse tiitlid järgmistes kategooriates:

Individuaalarvestuses:

- Veteranid
- Juuniorid
- Naised
- Open (parim laskur kategooriat arvestamata)

Rahvusmeeskondade arvestuses

- Open (parim meeskond kategooriat arvestamata)

Välja antakse veel järgmised auhinnad:

- Maailmameistrivõistlustel: maailma karikas vintrelvalaskmises ja haavilaskmises: individuaalarvestuses (open) ja meeskondlikus arvestuses.
- Euroopameistrivõistlustel: Euroopa karikas vintrelvalaskmises ja haavilaskmises: individuaalarvestuses (open) ja meeskondlikus arvestuses.

Meistrivõistlus	Tiitel	Rahvus tiim	Üksiklaskur	Vintrelva harjutus	Haavli-laskmine	Vintrelva harjutus punktid	Haavilaskmine punktid	Punktid kokku
Maailm	Kombineeritud Jahipraktiline meister	Viis laskurit		200 padrunit	500 savimärki	2 000	2,000	4 000
Maailm	Kombineeritud Jahipraktiline meister		1	40 padrunit	100 savimärki	400	400	800
Maailm	Juunior - Kombineeritud Jahipraktiline meister		1	40 padrunit	100 savimärki	400	400	800
Maailm	Veteran - Kombineeritud Jahipraktiline meister		1	40 padrunit	100 savimärki	400	400	800
Maailm	Naine - Kombineeritud Jahipraktiline meister		1	40 padrunit	100 savimärki	400	400	800
Maailm	Karikavõitja vintrelva laskmises	Viis laskurit		200 padrunit		2000		2000
Maailm	Karikavõitja haavilaskmises	Viis laskurit			500 savimärki		2000	2000
Maailm	Karikavõitja vintrelva laskmises		1	40 padrunit		400		400
Maailm	Karikavõitja haavilaskmises		1		100 savimärki		400	400
Euroopa	Euroopa meister Kombineeritud Jahipraktilises laskmises	Viis laskurit		200 padrunit	500 savimärki	2000	2000	4000
Euroopa	Euroopa meister Kombineeritud Jahipraktilises laskmises		1	40 padrunit	100 savimärki	400	400	800
Euroopa	Juunior - Euroopa meister Kombineeritud Jahipraktilises laskmises		1	40 padrunit	100 savimärki	400	400	800
Euroopa	Veteran - Euroopa meister Kombineeritud Jahipraktilises laskmises		1	40 padrunit	100 savimärki	400	400	800
Euroopa	Naine - Euroopa meister Kombineeritud Jahipraktilises laskmises		1	40 padrunit	100 savimärki	400	400	800
Euroopa	Euroopa meister vintrelva laskmises	Viis laskurit		200 padrunit		2000		2000
Euroopa	Euroopa meister haavilaskmises	Viis laskurit			500 savimärki		2000	2000
Euroopa	Euroopa meister vintrelva laskmises		1	40 padrunit		400		400
Euroopa	Euroopa meister haavilaskmises		1		100 savimärki		400	400
Grand Prix			1	40 padrunit	100 savimärki	400	400	800
Grand Prix			1	40 padrunit		400		400
Grand Prix			1		100 savimärki		400	400

9. ŽÜRII

Rahvusvahelisi tiitlivõistlusi jälgib žürii, mis koosneb iga riikliku võistkonnaga osaleva riigi esindajast ning seda juhib korraldaja alaliidu juht või tema esindaja.

Žüriil on õigus otsustada vaid žürii esimehe või tema esindaja ning ühe neljandiku žürii liikmete kohalolekul. Žürii teeb otsused häälteenamuse põhimõttel. Võrdsete häälte korral on esimehel otsustav hääl.

Iga žüriiliige kannab eraldusmärki, mis on talle võistluse korraldaja poolt antud.

Žürii ülesandeks on:

- Kontrollida kohtunike rahvuslikke/rahvusvahelisi litsentse ning kui ei ole piisavalt kohtunikke, valida võistlejaid, kes oleksid kohaliku alaliidu või võistluse korraldaja poolt soovitatud kohtunike asendajad.
- Tagada, et laskmine, relvade kontrollimine, laadimine ning märkide kasutamine toimub määruste kohaselt, kasutades tehnilisi kontrole.
- Vastata protestidele;
- Otsustada vajalike karistuste üle, mis on määratud laskuritele, kes ei täida käitumisreegleid, või käituvad sportlasele ebasobival moel (peatükk 14).

Žüriiliikmed ja kohtunikud peavad enne võistlusi kontrollima kas laskepaigad ja lasketrajektorid vastavad nõuetele ja spetsifikatsioonidele ning kas ettevalmistused on läbi viidud korralikult ning tõhusalt.

Erandjuhul (nt risk, et laskmine peatatakse pikemaks ajaks), võidakse kahe žürii liikme heakskiidul vastu võtta erakorralisi otsuseid, millel on eelnev kohtuniku heakskiit. Žürii peab siiski need otsused hiljem ka kinnitama.

Žürii esimees peab tagama, et kõigis laskekohtades on alati kohal vähemalt kaks žüriiliiget.

Vääramatute jõu juhtumite korral võib žürii vähendada märkide arvu. Sel juhul võivad laskurid nõuda raha tagastamist märkide eest, mida ei ole lastud ja seda treeningute eest küsitud määrade alusel.

Iga rahvusvahelise võistluse jaoks moodustatakse apellatsioonizürii, mis tegeleb laskurite või Fitasc-i poolt žürii tegevuse peale esitatud kaebustega. Apellatsioonizürii liikmeteks on:

- FITASC-i presidendist või tema esindajast,
- tehnilise komisjoni juhust või tema esindajast,
- žürii esimehest, või tema esindajast.

Apellatsioonizürii moodustatakse samal ajal kui žürii.

10. KORRALDUSKOMITEE (VT KOKKULEPE)

Korralduskomitee kavandab looside tõmbamist vastavalt kokkuleppele žüriiga. Meeskonnad loositakse võistluse eelõhtul kokkulepitud ajal, nii et osalevate riikide esindajad saavad kohal olla. Meeskonnad moodustatakse kuuest laskurist (min kolm laskurit ümberlaskmiste korral). Olenevalt laskurite arvust, võib žürii otsustada moodustada kaks laskmisaegade gruppi (hommik ja pärastlõuna) ning seda järjekorda vahetatakse üle päeva.

11. VÕISTLUSTE AMETIISIK (VT KOKKULEPE)

Võistluste ametiisik on korraldaja alaliidu president või tema esindaja.

12. KOHTUNIKUD JA PUNKTILUGEJAD/MÄRKIJAD

12.1 Kohtunikud

Ametlike võistluste kohtunikud annavad vande:

- Järgima reegleid ning kindlustama, et reegleid järgitakse;
- Võtma vastu otsuseid ausalt ning erapooletult;
- Mitte arvestama nende klubilist või rahvuslikku alaliidulist kuuluvust;
- Olema kohas, kus neil on võimalik jälgida ning hinnata reeglite järgimist parima/optimaalsete tingimustega;
- Teatama oma otsused selgelt ja kõlavalt, et laskur seda kuuleks;
- Austusega ära kuulama laskuri kaebused;
- Omama kehtivat võistlusreeglite koopiat.

Laskmist jälgib raja peakohtunik omades alaliidu kohtuniku litsentsi, andes selgelt märku, kas märk loetakse mööda või tabatud. Pabermärkide (siluettide) tabamuste tulemused tehakse teatavaks kohtuniku poolt laskuri kohalolekul ruumides/kohas, mis on selleks tarbeks ette nähtud.

Žürii järelevalve all järgivad kohtunik ning tema abiline (abilised) ohutusreeglitest kinnipidamist, et oleks tagatud võistluspaigas viibijate turvalisus ning ka seda, et publik ei häiriks laskureid.

Koos žürii liikmetega vastutavad kohtunikud selle eest, et laskekohad vastaksid reeglitele ning ettevalmistused on läbi viidud korralikult ning tõhusalt.

Kohtunikud ning teised nimetatud ametnikud on vastutavad selle eest, et anda käske: „laskmise algus“, „laskmise lõpp“, „relv tühjaks laadida“ ning teisi vajalikke juhiseid, et laskmine toimuks sujuvalt. Peakohtunikud peavad ka tagama, et käske täidetakse ning et relvi käsitletakse ohutult.

Vintrelva tiirus kasutatavad käsklused:

1. Kohtunik kutsub nimepidi laskurid ning ütleb nende laskekoha numbri ja silueti.
2. „**1 minut ettevalmistuseks**“ – *preparation time 1 minute*
3. „**Relvad laadida**“ – *load weapons*
4. „**Laskmise algus**“ + **vile** – *start firing*
5. 1 minut enne seeria lõppu „**1 minut**“ – *one minute*
6. Märklaua laskmise lõppedes „**Laskmise lõpp**“ – *cease firing*, „**Relvad tühjaks laadida**“ – *unload weapons* + **pikk vile**.
7. „**Järgmine siluett on...**“ – *next target is* (siis saab laskur võtta vastava positsiooni – näiteks laskuda pikali kui järgmine siluett on rebane jne)
8. Uuesti käsklused 2-7.
9. Viimase silueti puhul käsklused 2-6.
10. „**Seeria lõpp**“ – *end of round*

Tehniliste tõrgete puhul: „**Laskmine lõpetada**“ – *stop firing*; „**Relvad tühjaks laadida**“ – *unload weapons*.

Raja peakohtunik teeb oma otsused üksi. Kui abikohtunik ei nõustu kohtuniku otsusega, peab sellest teada andma peakohtunikule tõstes käe. Peakohtunik teeb seejärel lõpliku otsuse, kusjuures ta võib konsulteerida teiste kohtunikega kuid ei pea nende arvamusega arvestama.

Laskurid ei tohi sekkuda või öelda oma arvamust kohtuniku otsuse kohta.

Kohe pärast igat seeriat vaadatakse tulemused üle ning võrreldakse. Kui tulemused protokollis ei ühti tulemuste tablooga, loetakse õigeks tulemus tablool. Pärast seda kontrolli teadustatakse seeria tulemused kõval häälel kohtuniku poolt, nii et kõik laskurid kuuleksid. Iga laskur peab kontrollima oma lõplikud tulemused ning andma allkirja laskeprotokollile enne kui nad lahkuvad laskepaigast. Pärast seda kaebusi tulemuse kohta ei aktsepteerita.

12.2 Punktilugejad/märkijad/hindajad

12.2.1 Jahipraktiline Kaevikrada ja Jahipraktiline Compak® laskmine

Kohtunikku assisteerib kolm abikohtunikku, kes valitakse võistluste korraldaja poolt.

Kohtunikud peavad olema kohtadel, kus neil on kõige paremini võimalik laskmist jälgida. Üks assistent peab olema tulemuste tabloo lähedal, et märkida avalikult/nähtavalt kohtuniku otsus ning teavitada sellest laskureid.

12.2.2 Jahipraktiline Vintrelvaharjutuse laskmine

Tulemused märgitakse määratud kohtunike poolt siis, kui märgid on toodud tagasi ruumidesse, mis on selleks tarbeks määratud.

13. TULEMUSTELEHT (võistlusprotokoll)

Kasutatakse Fitasc-i poolt välja töötatud tulemuste lehti (universaalse kaevikraja võistlusprotokolli ja Compak® Sporting võistlusprotokolli Compak® laskmise puhul).

13.1 Jahipraktiline Kaevikrada ja Jahipraktiline Compak® laskmine

Mööda märgid märgitakse "O" ning tabatud märgid märgitakse „X“ või “/” (vt. Lisa 5 – Compak® ja Kaevikraja tulemuste lehed/protokollid).

13.2 Jahipraktiline Vintrelvaharjutuse laskmine

Tulemused märgitakse ametliku kohtuniku poolt märklehtedele ning lõpptulemus märgitakse tulemuste tabelisse ning selle kinnitab laskur allkirjaga.

14. SANKTSIOONID

Kõik võistlusel osalevad laskurid peavad olema teadlikud reeglitest ning nõustuma neid järgima. Võistlejad peavad nõustuma eelnevalt sanktsioonide ning teiste võimalike tagajärgedega, mis on tingitud reeglite rikkumisest ja kohtuniku käskude ning otsuste eiramisest.

14.1 Karistused

Kui laskur kasutab relva või laskemoona, mis ei vasta punktidele 4.1, 4.2 ja 4.10, **loetakse kõik lasud mööda**, mis on lastud selliste relvade või laskemoonaga.

Kui kohtuniku hinnangul käitub laskur ohtlikult, võib ta võistluselt kõrvaldada pärast ühte hoiatust.

Kui laskur lahkub oma rühmast ilma põhjenduseta, mis on märgitud antud reeglites või ilma, et kohtunik oleks aktsepteerinud ning andnud heakskiidu põhjusele, **loetakse kõik laskmata märgid tema seeriast mööda**.

Kohtunik teatab kõigist korduvatest juhtumitest žüriile.

Kui kohtunik või žürii liige mõistab, et laskurid venitavad meelega laskmist, või käituvad ebasportlikult, võib teatada sellest žüriile.

15. ÜMBERLASKMISED

Kui esimese kolme koha ulatuses esineb võrdne tulemus saadakse lõplik järjestus järgmiselt:

15.1 Meeskondlikus arvestuses

15.1.1 Kombineeritud jahipraktiline laskmine

Sama tulemusega meeskondade tulemused vaadatakse üle lugedes tagasi harjutused järjestuses: jooksev metskult, seisev metskult, Jahipraktiline Compak®2...

15.1.2 Jahipraktiline Kaevikrada ja Jahipraktiline Compak® laskmine (haavli harjutused)

Sama tulemusega meeskondade tulemused vaadatakse üle lugedes tagasi harjutused järjestuses: Jahipraktiline Compak®2, Jahipraktiline Compak®1, Jahipraktiline Kaevikrada 2, Jahipraktiline Kaevikrada 1.

15.1.3 Jahipraktiline Vintrelvaharjutuse laskmine

Sama tulemusega meeskondade tulemused vaadatakse üle lugedes tagasi harjutused järjestuses: jooksev metskult, seisev metskult, mägilammas 2, mägilammas 1, rebane 2, rebane 1, metskits 2, metskits 1.

Kolmandast kohast allpool loetakse võrdsete tulemustega võistkonnad samal kohal olevateks.

15.2 Individuaalses arvestuses

15.2.1 Kombineeritud jahipraktiline laskmine

Kui esineb võrdne tulemus esimese kolme koha osas kas üldarvestuses või mõne kategooria arvestuses korraldatakse ümberlaskmised. Ümberlaskmistel lastakse terve seeria metskuldi ja Jahipraktilist Compak®i. Kui ka see ei lahenda viiki, lastakse Jahipraktilist Compak®i kuni esimese möödalasuni (arvestades, et kõik laskurid on saanud lasta sama arvu märke).

Ümberlaskmised korraldatakse vastavalt tavapärastele reeglitele. Tühje kohti meeskondades ei täideta.

Kui ümberlaskmised ei alga eelnevalt kindlaksmääratud ajal, peavad laskurid jääma kontakti žüriiga tagamaks seda, et nad on valmis laskma vähem kui 15 minuti jooksul pärast nende väljakutsumist. Kui laskurid ei ilmu laskekohale eelnimetatud aja jooksul, loetakse nad loobunuks.

Allpool kolmandat kohta viigis olevate auhinnatavate laskurite järjestus tehakse kindlaks vaadates üle tulemused lugedes tagasi harjutused järjestuses: jooksev metskult, seisev metskult, Jahipraktiline Compak®2.

Kõik ülejäänud viigis tulemustega laskurid loetakse võrdseteks.

15.2.2 Jahipraktiline Kaevikrada ja Jahipraktiline Compak® laskmine (haavli harjutused)

Kui esineb võrdne tulemus esimese kolme koha osas vaadatakse harjutuste tulemused üle lugedes tagasi harjutused järjestuses: Jahipraktiline Compak®2, Jahipraktiline Compak®1, Jahipraktiline Kaevikrada 2, Jahipraktiline Kaevikrada 1.

Kolmandast kohast allapoole loetakse sama tulemusega laskurid võrdseteks.

15.2.3 Jahipraktiline Vintrelvaharjutuse laskmine

Kui esineb võrdne tulemus esimese kolme koha osas vaadatakse harjutuste tulemused üle lugedes tagasi harjutused järjestuses: jooksev metskult, seisev metskult, mägilammas 2, mägilammas 1, rebane 2, rebane 1, metskits 2, metskits 1.

Kolmandast kohast allapoole loetakse sama tulemusega laskurid võrdseteks.

Jooksva metskuldi harjutusse lisatakse mägilammas 2, rebane 2 ja metskits 2 tulemused.

Seisva metskuldi harjutusele lisatakse mägilammas 1, rebane 1 ja metskits 1 tulemused.

16. MÕISTED

Meeskond/ rühm - *squad*: maksimaalselt kuuest (6) laskurist koosnev grupp, mis valitakse/loositakse suvaliselt, ja kes lasevad ühel ja samal ajal kasutades samu laskeradu.

Seeria - *round*: seeria koosneb 25-st savimärgist, või 20 kuulist, millega lastakse nelja sihtmärki.

Heitemasin - *trap*: masin, või seade märkide heitmiseks.

Akustiline päästemehanism - *sonopull*: akustiline aparaat, mis vallandab heitemasinast märgi laskuri hääle peale.

Lask - *shot*: ühe padruni laskmine

Kaevik - *trench*: laskepaiga ees olev süvend, kus asuvad heitemasinad.

Trajektor - *trajectory*: märgi lennujoon läbi õhu.

Savimärk – *clay target*: spetsiaalne pigitaldrik õhus lennutamiseks

Sihtmärk/ märklaud - *target*: paberist jahilaskmise märklehel olev ulukisiluett

17. SKEEMI NÄIDISED

17.1 Jahipraktiline Kaevikrada

Skeem 1			
Heitemasin Nr	Nurk	Kõrgus	Pikkus
1	22° parem	1,7 m	60 m
2	12° parem	2,2 m	55 m
3	0°	2,5 m	60 m
4	12° vasak	3,0 m	55 m
5	22° vasak	3,5 m	60 m

Skeem 2			
Heitemasin Nr	Nurk	Kõrgus	Pikkus
1	28° parem	3,5 m	55 m
2	15° parem	2,5 m	60 m
3	0°	1,0 m	55 m
4	15° vasak	2,5 m	60 m
5	28° vasak	3,5 m	55 m

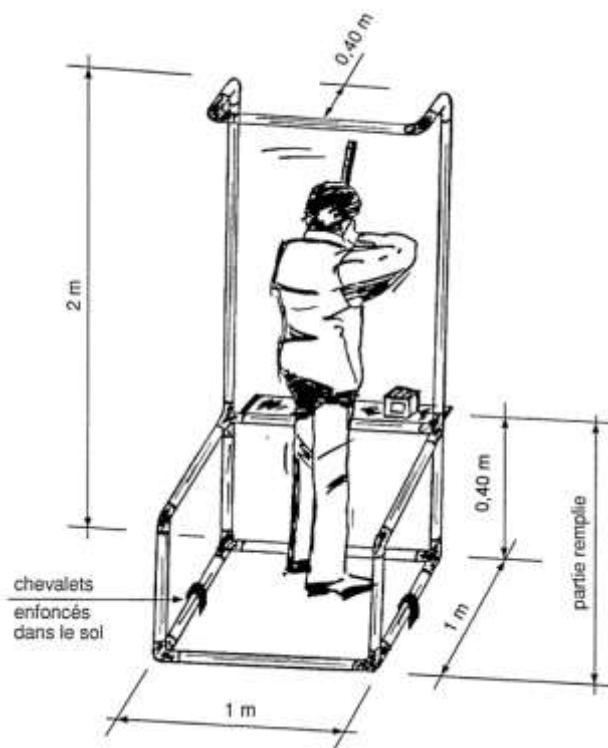
Skeem 3			
Heitemasin Nr	Nurk	Kõrgus	Pikkus
1	35° parem	1,0 m	60 m
2	22° parem	2,0 m	55 m
3	0°	3,5 m	60 m
4	22° vasak	2,5 m	55 m
5	35° vasak	1,0 m	60 m

17.2 Jahipraktiline Compak®

Näidismenüü (3 üksikut märki ja dublett)

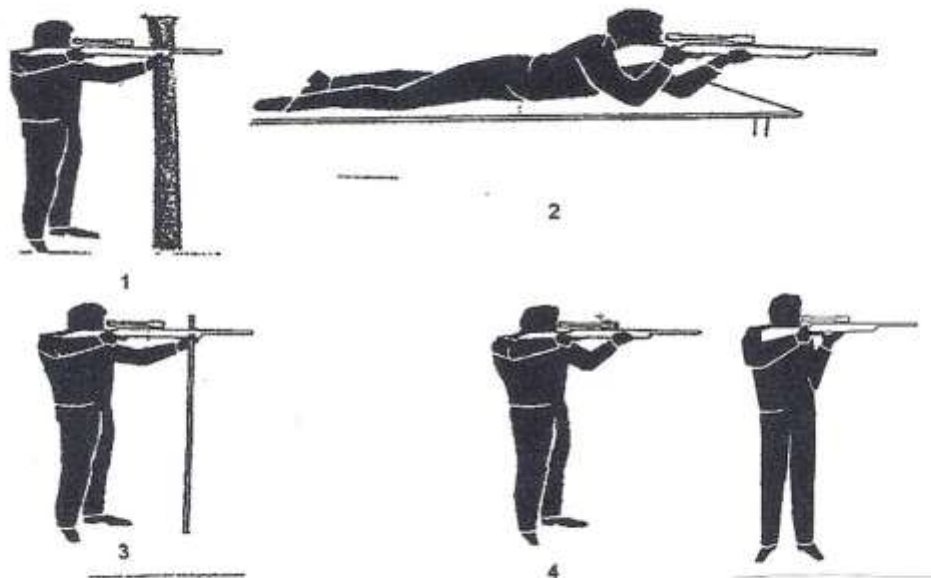
Laskekoht 1	Laskekoht 2	Laskekoht 3	Laskekoht 4	Laskekoht 5	
A	B	C	D	E	Üksik
D	C	B	E	F	Üksik
B	F	E	A	D	Üksik
D+A	A+F	F+C	C+B	B+E	Duplett

LISA 1 - Jahipraktiline Compak® laskerada ja laskekoht

Laskekoha piirajad on soovitatav valmistada värvilistest pvc plastmasstorudest (läbimõõdus 50 mm sirged torud + nurgad). Kõik alumised elemendid on täidetud vee või liivaga või on kinnitatud maa külge varrastega.

LISA 2 - Jahipraktilise Vintrelvaharjutuse laskmise asendid

LISA 3 – Kaevikraja ja Compak® raja laskemärgid

Joonis 1 – Jänese mark

Joonis 4 – Super Mini

Joonis 2 – Battue

Joonis 5 – Standardmärk

Joonis 3 – Mini

Joonis 6 – Tolmumärk

Joonis 7 -Helices-ZZ (propeller)

LISA 4 – Paberist märklehed (ulukisiluetid)

Jooksev metssea siluett

LISA 5 - Jahipraktiline Compak® tulemuste leht

LASKETULEMUSTE PROTOKOLL COMPAK SPORTING

Meeskonna nr.: _____ Seeria: _____ Rada nr.: _____ Rajakohtunik: _____

Nr.	NIMI	KI	TABAMUSED																							Kokku	Allkiri							
			Koht 1					Koht 2					Koht 3					Koht 4					Koht 5					Ootel						
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25							
			Koht 2					Koht 3					Koht 4					Koht 5					Ootel	Koht 1										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20							21	22	23	24	25	
			Koht 3					Koht 4					Koht 5					Ootel	Koht 1					Koht 2										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15							16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
			Koht 4					Koht 5					Ootel	Koht 1					Koht 2					Koht 3										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10							11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
			Koht 5					Ootel	Koht 1					Koht 2					Koht 3					Koht 4										
			1	2	3	4	5		6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	21	22	23	24	25	
			Ootel	Koht 1					Koht 2					Koht 3					Koht 4					Koht 5										
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	21	22	23	24	25	

Kõrvalkohtunik_1: _____

Kõrvalkohtunik_2: _____

LISA 6 – Jahipraktiline Kaevikraja tulemuste leht

EESTI JAHISPORDI LIIT JAHIPRAKTIINE KAEVIKRADA																														
Rühm Nr.				Seeria Nr.				Kohtunikud: _____																						
Jrk.	Ees- ja perekonnanimi	Klubi/Selts	Vanus	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	KOKKU	Allkiri